

— KULTURNI EPICENTAR

**Kuća na Krležinu
Gvozdu broj 23 u
kojoj su gotovo 30
godina živjeli
Miroslav i
Bela Krleža
pretvorit će
se u memorijalni
kompleks
višestruke
namjene, mjesto
koje bi
trebalo biti
inspirativno
okupljalište
kulturnih i
znanstvenih
radnika**

**KRLEŽIN GVOZD 23 – TRAJAN SPOMEN NA ŽIVOT,
DJELO I EPOHU MIROSLAVA KRLEŽE**

Na današnji dan prije pet godina umro je Miroslav Krleža. Gigantska Krležina pojava, koja je obilježila našu književnu i kulturnu suvremenost, i u ovom razdoblju »post mortem«, možda više nego ikad, izaziva golem interes javnosti. To se zanimanje gotovo podjednako veže i uz Krležin život i uz Krležino djelo: Krležu se čita i izvodi (u svim medijima, od kazališta, preko televizije i radija, do filma) masovno i intenzivno, a knjige o njegovu životu i radu postale su bestseleri...

Tom zanimanju pridružuje se ovih dana, potaknuto konkretnim potezima odgovornih institucija, i ono vezano uz uređenje posljednjega pjesnikova prebivališta u svojevrsan memorijalni muzejsko-galerijski centar kojim bi se trajno čuvala uspomena na život, djelo i epohu Miroslava Krleže. Potkraj prošloga tjedna, naime, Skupština grada Zagreba prihvatila je odluku o osnivanju Odbora za uređenje Krležina Gvozda. O tome kako će, prema dosadašnjim zamislima, izgledati stan Miroslava i Bele Krleže na Krležinu Gvozdu broj 23, kuća u kojoj je taj stan, te prekrasan okolni park, razgovarali smo s prof. **BOŽOM RUDEŽOM**, pomoćnikom predsjednika Republičkoga komiteta za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu, koji je ujedno i predsjednik Odbora za uređenje Krležina Gvozda, dru-

štvenog tijela sastavljenog od uglednih predstavnika kulturnih, znanstvenih i društveno-političkih institucija Zagreba i republike.

– Zadaća je Odbora – kaže prof. Rudež – da konačno uobliči i artikulira koncepciju cjelokupnog uređenja tog prostora, smještenog u lijepom i atraktivnom dijelu grada, u tuškanačkoj šumi, udaljenog tek nekoliko minuta od samog središta Zagreba. Sam stan Miroslava i Bele Krleže površine je oko 300 četvornih metara. S cijelom kućom došlo bi se oko tisuću četvornih metara prostora za razne memorijalne sadržaje, a goleme su mogućnosti i za korištenje okolnog parka od oko 5000 četvornih metara za najrazličitije kulturne programe. Ideja za uređenje toga prostora, dakako, nije nova. O tome se razmišlja od Krležine smrti, uvijek imajući na umu da je to način da se iskaže dio ljubavi i pažnje koju ova sredina dujuje čovjeku koji nije zadužio samo generacije literata nego i najširu kulturnu i društvenu javnost.

Sam objekt, kao što je poznato, ima tri etaže. Jedan od stanova pripadao je Krleži, a u drugim dijelovima kuće (inače, proglašene spomenikom kulture i zaštićene zakonom) još stanuju dva stanara. Prvi je stoga zadatak Odbora, kako kaže B. Rudež, da se uz pravičnu nadoknadu tim stanarima osigura adekvatan smještaj, jer

prema koncepciji Odbora cijela bi kuća trebala imati memorijalnu funkciju. Vjeruje se da će razgovori sa sadašnjim stanarima uspješno biti privedeni kraju, s obzirom na više društvene i kulturne interese kojima se vodi Odbor, koje će vjerojatno i stanari uvažiti.

Inače, prijedloga i ideja za korištenje i namjenu cjelokupnoga kompleksa, informira nas prof. Rudež, ima mnogo i svi su odreda dobri. Odbor poziva i najširu kulturnu javnost na suradnju, jer svaka je sugestija dobrodošla i znat će se cijeniti.

Kako je zasad zamišljeno, sam stan bio bi pretvoren u muzejsko-memorijalni prostor, koji bi vjerno sačuvao ambijent u kojem su živjeli Krležini. To je sad olakšano darovnicom dra Krešimira Vranešića, koji je gradu ustupio sve umjetnine i osobne predmete iz Krležine ostavštine (zauzvrat dr Vranešić je dobio trosoban stan). U tom dijelu memorijala smjestilo bi se i sve što je vezano uz golem Krležin enciklopedistički rad, njegovu literarnu ostavštinu (rukopisi, knjige, časopisi, prijevodi njegovih djela na mnoge svjetske jezike i drugo što bi poslužilo i za budući znanstveno-istraživački rad o Krleži).

U kući će se vjerojatno urediti i poseban prostor za likovne izložbe, jer poznata je Krležina vezanost za likovne umjetnosti i njegova dugogo-

dišnja prijateljstva s mnogim našim eminentnim likovnim stvaraocima, koji su s njim drugovali, portretirali ga, ali i bili inspirirani njegovim djelom. Razmišlja se i o uređenju komornoga teatarskog prostora za najrazličitije glazbeno-scenske priredbe. Bio bi tu i informativno-dokumentacijski centar u kojem bi svi zainteresirani mogli saznati sve o Krležinu stvaralaštvu. Vanjski okolni prostor pogodan je također za glazbeno-scenska događanja, literarne večeri, promocije knjiga, pjesničke susrete, razgovore o literaturi... Park će se pak vjerojatno oplemeniti skulpturama. Neće biti zaboravljena ni druga medijska prezentacija Krleže i njegova djela – putem radija,

televizije, videa, filma... Osim kulturne i znanstvene funkcije cijeli će kompleks, dakako, imati i onu pedagošku – brojne đачke i studentske ekskurzije moći će tu upoznati Krležino djelo i osjetiti ozračje u kojem je živio i radio.

Sve u svemu, zaključuje prof. Rudež, trebao bi to biti svojevrsan kulturni epicentar, vrela i okupljalište kulturnih radnika u najširem smislu riječi, mjesto koje će biti živo i inspirativno kao što je to bilo i za Krležina života. Krležin Gvoz postat će, osim toga, još jedna nezaobilazna točka u bogatom životu Zagreba kao kulturne metropole, ne samo u našim nego i u svjetskim razmjerima.

M. JURIŠIĆ